

njenih zakladov Rusije. So tudi daljne, ne naseljene pustinje s severnim snegom, močvirjem in vlažnimi lozami pokrite ter bezplodne, večina ogromnega cesarstva leži v srednjem, celó gorkem opasu. Ne manjka se plodonosne ledine, katera brezgnojno bogato obrodi. Na dnjestrovih, dnjperskih in donskih bregovih, v obsegu tako nazvane črne zemlje navadno napolnjene kašte stojé, iz katerih železnice in črnomske luke, kedar je treba, zapadno Evropo s pšenico in drugim žitom preskrbé.

Med vsemi deželami zemlje ima Rusija največo žetev. V tem smislu približavajo se jej toliko le zedinjene države severo-amerikanske. Nobena država ne more po domačem oskrbovanji toliko surovih plodov poljedelstva in živinoreje ptujim narodom prodati, kakor Rusija. V dobrih letih izvažá se več ko po 30 milijonov četrta žita odtod, zraven tega mnogo pitane živine, volne, loja, usnja, rib itd. Temelj blagostanja, omike, kupčije in obrtnije v Rusiji je in tudi še dolgo ostane: poljedelstvo.

Rekel bi, da $\frac{5}{6}$ ruskega naseljenja pečá se ter živi bodi-si neposredno s poljedelstvom ali s prvim pripravljanjem poljskih plodov. Kajti če tudi tukajšnji kmet v dolgi severni zimi, bodi-si doma ali v fabrikah večih mest marljivo dela, prede, tke, kuje itd., kakor hitro spomladansko solnce posije, obrne on mestnemu zidovju hrbet ter podá se v domačo vas k priljubljenemu polju in plugu.

Toda poljedelstvo je tu sploh še zeló primitivno, plenijo se po stari šegi brezrazumno in brezbržno naravne moči. V severo-iztočnih krajih na podnožju Urala, kjer je toliko lesa, da tamošnji ljudje mislijo, da ga nikdar manjkati ne more, v brezdrevesnih južnih stepah, v Tavriji, in tam, kjer živé Kozaki, se s požarom planjave gnojé, po katerih se tako dolgo, dokler rodé, ravno isto seme seje. Nekoliko razumneje postopa se na obalih baltiškega morja, na Poljskem in na gornjem Dnjepru. Pri vsem tem se množé obdelana polja ter bogateje so žetve. Vendar treba je tû še mnogo zboljšati. Pri razumnem kmetijstvu mogoče je dospeti do boljših in več pridelkov. Razumnega, podvzetnega kmečkega stanú Rusiji najbolj primanjkuje. Ni ga, tako rekoč, treba ga je še le odgojiti. Pozabiti pa ne smemo, da pred 19 leti bil je ruski kmet rob, sužnji in popolno v rokah plemstva. 1861. leta razdrobila je mogočna beseda Nj. veličanstva cesarja Aleksandra II. sužne verige, ter izbudila v narodu spijoče moči in sile, katere se sedaj krepko razvijajo in razpenjajo, in katere je le treba voditi na pravo poprišče. Ruski mužík (kmet) je toraj še premalo izkušen in samostalen. „Verba movent, exempla trahunt“ veljá tudi pri kmetijstvu. Zglednih in racijonalnih poljedelcev tû najbolj primanjkuje. V djanji je največja moč prepričanja. Grajščinjaki, véliki posestniki, plemstvo sploh ne pečá se tû mnogo s zemeljskim obdelovanjem; rajši veselo živi v šumečih mestih kot na razprostranih svojih zemljiščih, kjer mu je dolg čas. Taka zemljišča najemniki obdelujejo po svoje, od vseh teh se kmet nič prida naučiti ne more.

Vrhu tega ruski kmet ne pozná velikih potreb, on je kmalu zadovoljen. On živi in nosi se prosto. Sém ter tje malo preveč „vodko“ ljubi, vendar nikoli tako, kakor sploh zapad od njega misli. Kolikor potrebuje, to si kmalu pridela, ker tlake ni več, malo mu je mar gospodskih zemljišč. In ker so sploh delavci v primeri prejšnjega časa dragi, ni čuda, da mnogo deviške, s plugom ne še dotaknjene zemlje brezkoristno in brezplodno leži. Gledé kmetijstva so nemški kolonisti Rusiji mnogo v korist, kajti tajiti se ne dá, da so Nemci izvrtni poljedelci. Naselili so se konec prošlega in v

začetku tekočega stoletja po Besarabiji, južni Rusiji, v kerzonski, tavrícheski, ekaterinoslavski in saratovski guberniji, tudi na Kavkazu in drugod. Navadno dobila je obitelj po 60 desetín (ako se ne motim, je avstrijski joh $\frac{3}{4}$ desetine) kronskih zemljišč zastonj. Imeli so svoje privilegije, do 1874. leta bili so celó prosti od vojne službe. Kakor sem uže pisal, prišli so Nemci prav revni v Rusijo, a tû se jim v obče kaj dobro godí. Kupujejo si grajščine in velika posestva.

Kar se ruske obrtnije tiče, še za dom ne zadostuje, vendar tudi ta vidno napreduje.

Naši dopisi.

Iz Gorenjskega 10. nov. (*Letina; koruza pignoleto; soja; mlatilnice.*) Od mnogih krajev naše dežele se slišijo le nepovoljna sporočila o slabi letini, posebno iz Dolenjskega, kjer sploh tožijo, da je vina komaj tretjino lanskega, in še to kislo in slabo. Nasproti pa moramo mi Dolinci hvaležno pripoznati, da je bila pri nas sploh dobra, za nekatera žita in sadeža celó prav dobra letina. Res, da nas je huda ura večkrat strašila, vendar nas je Bog toče obvaroval, ki je pa v Ratečah in Podkorenem precej škode naredila. — Pri tej priložnosti pa vendar moram nekaj opomniti, če se tudi „Novicam“ zamerim. Pri nas je namreč večkrat velika težava zavorlo jesenske setve. Najbolj nas mudí turšica, kateri tukaj sirk pravimo. Nezrele turšice spravljati ne kaže; če pa prepozno sejemo, nam gre jesenska setev pod zlo in moramo potem spomladi še enkrat sejati. Kako se tedaj razveselim, ko v 13. listu letošnjih „Novic“ na strani 101. o zgodnji koruzi berem! Ta bo prava, si mislim, ki 2 do 3 tedne poprej kot navadna dozori. Le brž ponjo v Gorico in potlej hitro v zemljo ž njo, To bodo Dolinci gledali in strmeli nad čudno koruzo: kateri tam pignoleto pravijo, in ki našo toliko prehití. Saj vem, da jo bo vsak hotel imeti za seme in da prihodnje leto na našem polji ne bo več počasnega sirka, ampak čisto samo: hitri pignoleto! — Ko bi bilo po mojem, bi bil polovico njive s pignoletom nasadil; k sreči pa so me domači zadržali rekoč, da za poskušnjo kaj malega zadostuje. In kako se je izšlo? — Ne bom pravil, kako sem hodil pignoleto opazovat, kako sem ga z domačim sirkom v rasti primerjal, samo izid naj povem, da je naš domači navadni sirk prav dobro se obnesel, da je zgodaj dozorel, da smo ga večidel uže pred sv. Mihielom spravili; pignoleto pa, no — pignoleto je celi mesec dalje stal na njivi v mojo škodo in sramoto, pa še ni dozorel! — Nauk iz tega si lahko vsak sam posname. Naznaniti pa sem vendar hotel to mojo poskušnjo zavorlo tega, da se še kdo drug ne prenagli in pa, da ni vsak sadež za vsako podnebje. Kar se morebiti na Goriškem prav dobro obnese, ni za naše mrzle gorske kraje. Pignoleto sem menda pri nas jez prvi in zadnji sadil. Tudi poskušnje s kineško fižolico, tako imenovano „sojo“ se niso pri nas nič obnesle. Ravno tako naši ljudje nimajo nič zaupanja do mlatilnic. Edino, katero smo v srenji imeli, so zopet drugam prodali. Niso povsod enake razmere. Najboljše je, da se to, kar je skušnja za dobro potrdila, obdrži in ohrani; poskušnje pa so včasih drage in za posameznika velikokrat neprijetne.

Dostavek vredništva. Prav nič se, častiti gospod dopisnik, niste nam zamerili s poročilom svoje skušnje o koruzi pignoleti, marveč Vam je družba kmetijska še hvaležna za-nj, vsaj je uže mnogokrat prosila naše gospodarje, naj jej o novih semenih skušnje svoje razodevajo. Skušnja o priporočani „pignoleto-koruzi“

Vam je, kakor poročate, zelo spodletela; verjamemo Vam to popolno; — ali je pa sibirski temperatura visocega Vašega Gorenjskega edino tega spodletka kriva ali pa še kaj drugega, to preiskavati bo Vam treba, če berete skušnjo s to koruzo, katero je družba kmetijska naša tudi letos prvič od gosp. prof. Povšeta iz Gorice dobila. Če se potrudite v Ljubljani na vrt družbe kmetijske in stopite v hram, ki je poln izvrstno lepih pignoletnih strokov, in Vam gosp. Vodè pové, da ves ta bogati pridelek je samo iz 1 litra semena, boste kar strmeli. Povedal Vam bo tudi gosp. Vodè, da je to koruzo sadil dne 18., 19. in 20. maja v nepogojeno zemljo med gosta jabolčna in orehova drevesa; okopana in osipana je popolno dozorela zadnje dni avgusta in prve dni septembra s 3 in 4 lepimi stroki na enem steblu. Ker tudi Ljubljana ni v talijanskem podnebju in je bila letos jako mokra, ne moremo uganiti Vaše nesreče. Družba kmetijska dobiva mnogo naročil za to velike hvale vredno koruzo, katero bode zato tudi razstavila prihodnjo sredo v svojem občnem zboru.

Iz Vipavske doline 13. nov. Fr. — Oj! kako lepe dneve nam je prinesel sv. Martin, pa saj smo jih tudi zelo potrebovali po neprestanem dežju, kateri je naredil veliko povodenj po naši delini, tako, da se je voda komaj zdaj vtekla. Zdaj imamo lepe pomladanske dneve, tako, da lahko dela naš pridni kmetič na polji in vinogradu. — Poljski pridelki so tukaj večinoma vsi pospravljeni. Kar se tiče sočivja, je letina prav dobra, tako tudi še za turšico, — al našega glavnega pridelka — vina — se je pridelalo malo, tako malo, da stari ljudje ne pomnijo tako slabe letine. Navadno „Martinovanje“ kje je letos? Videlo se je druga leta dan pred sv. Martinom vse polno kupcev po vaséh, ki so kupovali še mošt, ki je po „Ave Mariji“ uže vino, in zato so še dobili „masno“ mero, to je, dva bokala več pri kvinču. Ko pa zvon vdari k molitvi, neha „masna“ mera in začne se čista, to je, 60 bokalov namesto 62. A letos vsega tega ni bilo, letos bilo je vse mrtvo, le žalostni obrazi so se kazali, kajti naš kmet zdihuje: od kod denar za davke, za sol itd., ko nisem nič pridelal! — Šla se je tukaj pričela 15. oktobra, in zopet prišla je na stariše skrb, kje bodo dobili novcev za pisanke, risanke itd. svojim otrokom. Vendar ta skrb v naši vasi starišem ne dela sivih las. Dobri šolski prijatelji, katerih je tu mnogo, in tudi sl. županstvo pripomogli so skupno, da so se kupile knjige ubožnim šolarjem. Tudi „Narodni šoli“ se je nekaj denarja poslalo za šolske pomočke, in to dobro društvo poslalo nam je vsega toliko za celo leto, da ni treba starišem ne vinarja dati za svoje otroke. Hvala tedaj vsem prijateljem šolske mladine, hvala krajnemu šolskemu svetu, in hvala županstvu, da tako lepo podpirajo učitelja v njegovem poslu! Naj so tudi drugim vasem v izgled! Zdravi!

Na Dobrovi 16. nov. — Pri volitvi občinskega predstojništva dobrovskega, katera se je danes vršila, izvoljen je bil za župana Jože Zorc, posestnik dolinskega malina na Dobrovi, — za svetovalce pa: gosp. Jože Sevnik, Janez Dolinar in Anton Rotar, — vsi vrli možje.

Iz Ljubljane. — Rojaki! Znana Vam je strahovita nesreča, ki je po potresu, kakoršnega zgodovina v južno-slovanskih pokrajinah še ne pomni, 9. dne t. m. zadela poleg drugih mest hrvatskih osobito lepo glavno mesto Zagreb. Bilo je po poročilih novinskih in ustmenih, kakor da bi bil nad Zagreb prišel sodni dan.

Zemlja se je tresla v svojih temeljih, škode — poleg osób, ki so pod razvalinami smrt storili, ali pa straha trepetajoči in pri begu brez obleke na ulice hudo zboleli — pa je na milijone — v razrušenih cerkvah, palačah in drugih poslopjih, pa tudi bornih hišah malopremožnih ljudi.

Kamor o taki grozni nesreči vsa Avstro-Ogerska z milovanjem gleda, ne moremo mi najbližnejši sosedje, bratje po krvi, hladnokrvni ostati. Zato pa sem tudi po vse prepričan, da iz src vseh naših rodoljubov govorim, ako apeliram na njihovo dobro srce ter jih pozivljam: *kažimo z dejanjem sočutje svoje do nesrečnikov!*

Če tudi naši darovi bodo le kapljica v morji velike nesreče, naj nas to ne moti, vsaj naših darov namen ni, da bi Zagrebu razrušene cerkve ali palače zidali, — le najsiromašnim naj doidejo naši milodari. Ko bi se občine in fare po Slovenskem, kolikor strpeti morejo, udeležile dobrotne čina, spolnila bi se vsaj prilično slovanska prislovica „kamen do kamena palača.“

V veseli nadi, da bratje bratom dejansko hočemo kazati srčno sočutje svoje v njihovi veliki bedi, in pa v zavesti, da „dvakrat dá, kdor hitro dá“, naj bi ljudomili naši rojaki pošiljali vredništvom slovenskih časnikov svoje podarke, sl. vredništva pa jih pošiljala velečastitemu gospodu dr. Mrazoviču, županu zagrebškemu.

Dr. Jan. Bleiweis.

— (Iz deželne odbora.) Izpraznene 4 deželne štipendije za vino- in sadjerejsko šolo na Slapu je deželni odbor podelil mladenčem: Deklevi, Drahslerju, Faturju in Kobalu. — Za zgodovino kranjske dežele važni baron Erbergovi arhiv v Dolu je deželni odbor kupil za deželni muzej.

— (Od predsedstva Matice slovenske) smo prejeli sledečo notico: Likvidacija Matičnih financ, brez katerih nobeno društvo, toraj tudi „Matica“ obstati in napredovati ne more, je nanesla, da so se gospodom društvenikom razposlali opominjevalni listki. gosp. poverjenikom pa izkazi o zaostankih svojega poverjeništvu. Sedaj nam pa od več strani dohajajo odgovori mnogovrstni. Ker ni mogoče vsem nemudoma odgovoriti, in se ugovori morejo le polagoma rešiti, ker je povsod treba še natančnejšega preiskavanja, zato je potrebno stvar nekoliko pojasniti, da se likvidacija krivo ne sodi, posebno, ker se nekateri gospodje društveniki in poverjeniki z doposlanimi opominjevalnimi listki in izkazi zastankov razžaljene mislijo.

In kaj je likvidacija drugega nego to, da drug drugemu pové, ki sta v vzajemni zvezi, kaj njegove knjige ali zapisniki kažejo, in da se to, kar se ne vjema, potem nadalje razpravlja ter do konca dožene, čigavo je pravo. O tem pač ni nikakoršnega razžaljenja.

So gosp. društveniki, ki trdijo, da za to in uno leto niso Matičnih knjig naročili, in pravijo, da, kdor jih je kot naročnike vpisal, naj tudi za-nje letnino

plača. — Takim odgovarjamo, da „Matica“ nima nikakoršnih naročnikov na svoje knjige, ampak po svojih pravih ima le društvenike, kateri jo s svojimi rednimi letnimi doneski ali pa kot dosmrtni udi podpirajo in za to podporo dobivajo knjige, kakor Matična pravila določujejo.

Nekateri tožijo, da Matičnih knjig prejeli niso, pa vendar se od njih za dotična leta letnina tirja. Nasproti temu pa nekateri poverjeniki poročajo, da nekateri društveniki ne pridejo ali ne pošljejo po knjige, dasiravno se je razglasilo na različne načine, da so knjige došle. Zopet drugi pa knjige vzamejo, a letnine ne odrajtajo, in to je poglavitni vzrok zaostankom letnin. Kdo ima v slučajih prav, je pač težko razsoditi, obžalujemo pa, da so tu in tam take razmere. Kdor knjig, ki mu gredo, še prejel ni, naj jih reklamira, odbor bode skrbel, da jih nemudoma prejme. Dotične gospode poverjenike pa uljudno prosimo, naj blagovolijo knjige, če jih pri njih še kaj leži in društvenikom gredo, na dom jim poslati, ob enem pa dotično letnino od njih zahtevati, in jo Matični blagajnici poslati.

Nekateri društveniki trdijo, da so svojo letnino vsako leto ali naravnost Matični blagajnici poslali, ali pa svojemu poverjeniku odrajtali, ter se z opominjevalnim listom čutijo razžaljene. Isto tako tudi nekateri poverjeniki mislijo in pravijo: vsaj pošljamo od leta do leta pobrane doneske Matici, za zaostanek taci pa, ki so se iz drugih krajev v moje poverjeništvo preselili ali pa za tiste, ki na opomine letnine odrajtati nočejo, pa ne moremo biti odgovorni. Na take ugovore imamo le odgovoriti, da prav zato se likvidira, da se zaostanki končno uravnajo in nikomur krivica no dela.

(Kon. prih.)

— (Podkovska in živinozdravska šola v Ljubljani) se je zopet odprla 15. dne t. m. Vpisanih je večje število učencev (16) kot vsa zadnja leta, tudi iz Hrvatskega so začeli pridno dohajati.

— V sredo dopoldne ima, kakor je bilo naznanjeno, družba kmetijska svoj občni zbor. Zeleti bi bilo, da bi se ga udeležilo tudi več gospodarjev iz kmetov, ki bodo videli, pa tudi dobili marsikako lepo seme za poskušnjo.

— Ker dramatično društvo napravi prihodnjo nedeljo v deželni gledališči predstavo slovenske gledališčne igre na korist ubogi šolski mladini, za katero dobrotljive gospé zimsko obleko napravljajo, zato je čitalnica prvo svojo zimsko „besedo“ preložila na nedeljo 28. dne t. m., ki bode, kakor slišimo, v spomin svoje dvajsetletnice jako zanimiva.

— (Razstava ženskih ročnih del), ki se je v nedeljo v pritličnih prostorih tukajšnje realke odprla in brezplačno na ogled odprta ostane do 23. t. m., dobiva toplo pohvalo, in to po pravici, od vseh gospá, katere so razpostavljena, jako lična dela (čipke ali špice, raznovrstno perilo itd.) ogledovale in take izdelke razsojevati umejo. Razstavnica je gospica Joana Föderl, izučena v dunajski umeteljni šoli in zdaj v Ljubljani učiteljica te ženske umetnosti. Njena dela so uže odlikovana bila v razstavi v Celji z bronasto medalijo in v zadnji deželni razstavi v Gradci s častno diplomom. Ker gospica Föderl namerava v Ljubljani osnovati tako šolo za umeteljna ročna ženska dela, hotela je z razstavo svojih lastnih del in del svojih učenk nam pokazati umetnost svojo. Koj prvi dan — v nedeljo — bila je razstava obilno obiskovana in tudi soproga gosp. deželnega predsednika je počastila razstavo s svojim prihodom. Naj naše rojakinje, ki se zanimajo za lična ženska dela, ne zamudé ogledati razstavo!

— Prečastiti gospod kanonik Kramar je obhajal včeraj svojo 80letnico. Čestitali so o tej priliki ljubez-

njivemu starčku njegovi prijatelji s toplo željo, naj bi zdrav doživel še več let, vsaj je duhovnik in rodoljub ves po volji Božji.

— Sentjakobški župnik prečastiti gosp. Köstel je 15. dne t. m. umrl po dolgi pljučni bolezni, 57 let star. Bil je neutrudljiv delavec v vinogradu Gospodovem. Glavni dedič velicega njegovega premoženja je, kakor „Slovenec“ poroča, Vincencijeva družba za ustanovitev deške sirotišnice. Res, hvalevredni namen! — Danes popoldne je pogreb njegov.

— Kakor današnji „Slov. Nar.“ po telegramu iz Zagreba od 16. dne t. m. poroča, je bil o polnoči (od 15. na 16. novembra) zopet hud potres, temu pa sta sledila dva slaba s podzemnim šumenjem. Vse je bežalo iz hiš. Do 4. ure so bili še 4 manjši potresi. Ljudje zopet bežijo. — Ubogi Zagrebčanje!

— Od nekega Miroslava Malovrha so te dni na svitlo prišle „Pesni“, s katerimi bi slovstvo slovensko oskrunili, ako bi jih pod naslovom slovstva slovenskega objavili. V vprašanje, ali ta pevec kaj pojma ima o pesništvu ali ne, se ne spuščamo in zato ne, ker je stvar, katero Malovrh v pesen „zliva“, skozi in skozi trivialna in sem ter tje še več ko trivialna, vse situacije pa so ostudna karikatura. Žal nam je le za gosp. tiskarja in založnika teh „pesni“, ki je uže marsikatero hvalevredno knjigo in v lični obliki na svitlo dal, da se je tako hudo zmotil s tem najnovejšim izdanjem.

Naj pri tej priliki omenimo, da so v tiskarni gosp. Krajca v Novomestu uže 4 zvezki povestice „Tisoč in ena noč“ na svitlo prišle, ki so tako priljubljene tudi slovenskemu občinstvu, da se marsikdo, ki dobi nov snopič v roke, vsede in ne vstane prej, dokler ni prebral celega snopiča od konca do kraja.

— (Kaj pa „Kres“?) smo vprašali v zadnjem našem listu, ko smo poročali, da ljubljanski „Zvon“ prične izhajati o novem letu. Na to vprašanje nam je ravno kar došel sledeči tiskani odgovor uredništva in založništva „Kresovega“.

„Kres“, leposloven in znanstven list, je ustanovljen. Izhajal bode v prijazni obleki in obliki v mesečnih zvezkih na 3—4 polah začetkom vsacega meseca počenši od novega leta 1881.

„Kres“ velja na leto 4 gold., na pol leta 2 gold., in se tudi lahko po zvezkih v knjigarnah kupuje.

Na razposlani poziv se je dozdej uže toliko gradiva nabralo in toliko sodelavcev oglasilo, da bode mogoče Kresov načrt in namen dobro izpolnjevati. Uredništvo in založništvo si bode prizadevalo svoje zupanje in udanost, ki jo vživa pri slovenskem občinstvu, dejanstveno opravičiti, prepuščajoč sodbo o vrednosti „Kresovih“ spisov slovenskemu razumništvu.

S temi besedami se obračamo do vseh Slovencev s prošnjo, naj blagovolijo naše podvzete gmotno in duševno podpirati.

Naročba naj se od danes naprej pošilja na založništvo in opravištvo „Kresovo“, to je tiskarnici družbe sv. Mohora, rokopisi pa, ki se bodo po mogočnosti odškodovali, dr. Jakobu Sketu v Celovec.

— „Martinovo“ prerokovanje, da čez 3 dni je sneg, če na Martinovo solnce sije, je letos spodletelo. Lepo vreme in 10 stopinj gorkote imamo še danes, ko to pišemo. Dozdej je res, kar so „Novice“ prerokovale, da letošnja zima ne bode huda.

— (Pobirki iz časnikov.) Malokdo uže v Ljubljani govori o ranjem „Laib. Tagblattu“, ki zdaj v Gradci le še vsak teden enkrat izhaja pod vredništvom necega Korelna Konschegga, ki je šole na kol obesil, pa je vendar dober za vrednika onega časnika, v katerem „kranjska ustavoverska stranka“ svoje zadnje zdihljeje

na svet pošilja. Zato tudi „Novicam“ ni mar ne za umirajočo stranko ustavovercev kranjskih in ne za njih „organ“. Zadnji list pa je nekaj na svet spravil, kar je z „Novicami“ v dotiki, ker tudi one so objavile enketno obravnavo o zadevah podkovske in živinozdravske šole ljubljanske, in kar pojasnila potrebuje. Ko je omenjeni 13. „Wochenbl.“ list po svoji navadi skoro na celih prvih 2 stranéh „obdelal“ ubozega grofa Taaffeja, češ, da „dozdaj domovinsko upravičeno nemštvo interesantnim slovanskim narodičem na ljubo na stran potiskuje, je potem na 3. strani izlil svoj žolč nad našim deželnim predsednikom g. Winklerjem zato, ker se „uradna „Laib. Zeitung“ (das Amtsblatt) drzne zagovarjati ne le politiko grofa Taaffeja in njegovega slovenskega dežel. predsednika, ampak tudi zagovarjati privatno osebo — Windischgrätzovo!“ Ko je „Wochenblatt“ grofa Taaffeja in predsednika Winklerja „als stehende Rubriken“ svojega lista po svoji ustavovercem lastni brutalni metodi obdelal, prestopi na „lokalna naznanila“ in med temi pride obravnavati enketne komisije o podkovski in živinozdravski ljubljanski šoli na vrsto. To poročilo kar začne z lažjó, da je tej komisiji predsedoval deželni predsednik Winkler, ko je vendar vsem pričujočim znano, da na predlog zastopnika deželne vlade pl. Fladunga je bil za predsednika komisiji izvoljen g. baron Wurzbach, družbe kmetijske predsednik. Gospod deželni predsednik je bil le kot gost pričujoč, da se je iz nadrobnih obravnav sam informiral o stanju te šole, o kateri ministerstvo kmetijstva po poti deželne vlade želi temeljitega izveštja. Po tej krivi objavi pa gospodine Korel Kerschegg ali njegov inspirator začne sumiti 30letno žrtvovalno delavnost dr. Bleiweisa na tej šoli, in ker je „Slov. Narod“ poročal, da dr. Bleiweis, ki 30 let brezplačno deluje na tej šoli, tudi vprihodnje ne zahteva nobene remuneracije, pregrizne „Wochenblatt“ resnično poročilo „Slov. Naroda“, ter pravi, da ministerstvo kmetijstva uže 4 leta daje podkovski šoli 500 gold. državne subvencije, in da je gotovo, da iz te subvencije, ker v „Naznanilih“ družbe kmetijske nič ni rečeno, kako se ta podpora razdeljuje učeniku podkovstva in drugim učenikom te šole, tudi dr. Bleiweis plačilo vleče (honoriren lässt). Ko bi bil „Wochenblattov“ poročevalec bral račun o razdelitvi ministerske subvencije v poročilu družbinem od leta 1879., videl bi bil, da iz državnega doneska onih 500 gold. dobiva učenik podkovstva gosp. Šlegel 300 gold., učenik botanike prof. Kerschegg za trud polletnega nauka 50 gld., dr. Bleiweisu, vodji šole in učeniku 6 različnih nauk, ki trajajo celo šolsko leto, se za stroške vodstvene pisarnice in za voz, v katerem se celo leto vselej vozi v šolo na spodnje Poljane, skupno daje 150 gold. odškodnine. Ko bi se mu ti stroški ne povrnili, bi dr. Bleiweis, ki ni več mladih nog, vrhu tega, da se uže 30 let ukvarja s pisarijami, ki jih prizadeva živinozdravnišnica, in pa z učenjem celoletnim, moral še iz lastnega denarja papir, tinto, peresa in vse druge pisarniške potrebščine oskrbovati, za vožnino v šolo in nazaj pa vsakrat še 50 kr. iz lastnega žepa plačevati. To bi bil davek dr. Bleiweisu, da vrhu tega, da brezplačno 30 let opravlja opravila vodstva in učenja, bi si še sam voz plačeval, ki ga v šolo vozi! Da si ustavoverski koteriji ljubljanski celó nemogoče zdi, da bi se kdo za blagor domovine tako žrtvoval, prav radi verjamemo, vsaj ta koterija ima srce le za svoj in svojih patronov žep, za korist in čast naše domovine pa se nikoli ne briga. — „Novice“ nimajo s tem pojasnilom družega namena, kakor to, da kažejo

neprestano trojno nakano vsacega lista ljubljanske koterije ustavaške: napadati ministra Taaffeja, deželnega predsednika Winklerja in pa rodoljube domače.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Državni zbor je sklican na 30. dne tega meseca.

— „Parteitag“ nemčurskih liberalcev v nedeljo je žalosten konec vzel v kljub silnemu bobnanju, s katerim so nemčurji klicali svoje privržence v skupščino. Dunajčanje se niso brigali za bombastične sklice. „Vindobona loquata est!“ — in minister Taaffe more zdaj prav mirno spati. „Parteitagova“ resolucija se glasi: „Nemški narod“ je v vseh krajih Avstrije zelo vznemirjen vsled tega, ker Taaffejeva vlada dela zoper nemštvo, zatorej treba, da se Nemci združijo na odločni odboj vsega, kar jim je protivno.“

— 27. t. m. bode 100 let, kar je cesar Jožef II. vladarstvo nastopil. On je v našem cesarstvu robstvo kmetov popolnem odpravil in si s tem v srcu vsacega človekoljuba hvaležen spomin postavil za vse prihodnje čase. Al tega sicer velicega vladarja navdajala je tudi današnjim časom ne več primerna misel, namreč ta, da bi vse narode svojega cesarstva ponemčil. Zato — tako piše tukajšnji tednik „Reform“ — in samo zato pripravljajo spominu njegovemu nemški liberalci svečanost, da demonstrirajo za potrebo germanizacije vseh narodov v Avstriji. Gledé na navedeno demonstracijo piše „Reform“ tako le: „Spomin na cesarja Jožefa II. živi v srcu vseh avstrijskih narodov in nikakor ni privilegij nemške ustavoverske stranke. Da bi rajnki cesar danes živel, gotovo ne bi Herbsta, Koppa, Sturma in Russa počastil s svojim zaupanjem, da bi demonstrirali za njegov spomin. Konservativni Nemci in slovanski narodi visoko častijo spomin cesarja Jožefa II., a dandanes živimo pod žezlom vladarja, ki je postave o narodni ravnopravnosti vseh avstrijskih narodov potrdil in ki pri vsaki priliki razodeva preblago svojo voljo, da noben narod ne sme škode trpeti o narodnih in političnih pravicah. In to dobro moramo višje ceniti, nego oni kratki čas avstrijske zgodovine, ko so se izvršile velike reforme v duhu človečanstva, a vršile tudi pomote v narodnem in političnem oziru, katere je preblagi vladar tudi spoznal na svoji smrtni postelji.“

Iz Tirolskega. — V nedeljo, ravno ko so ljudje v cerkvi bili in pridigo poslušali, je v mesticu Rumu bil hud potres; omet (frah) je padal z zidovja. Vse je prestrašeno bežalo. Tudi v Hallu in Tauru se je zemlja zibala.

Iz Zagreba. — „Obzor“ od 16. dne t. m. poroča, da se je minulo noč čulo 5 manjih potresov, al vsak z daljšim mrmljanjem podzemeljskim. Strah zopet velik, kar je moglo, je bežalo z mesta, na kolodvoru bilo je gotovo 1000 ljudi; drugi leže pod prostim nebom na klopih, mnogi na goli zemlji. — Brž o prvem hipu poslala cesar in cesarica 10.000 gold. nesrečnim na pomoč. Tudi od družih strani dotekajo milodari.

Žitna cena

v Ljubljani 13. novembra 1880.

Hektoliter: pšenice domače 9 gold. 59 kr. — banaška 10 gold. 75 kr. — turšice 6 gold. 40 kr. — soršice 8 gold. 50 kr. — rži 6 gold. 66 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 4 gold. 87 kr. — ajde 5 gold. 36 kr. — ovsa 3 gold. 5 kr. — Krompir 2 gold. 50 kr. 100 kilogramov.